

establishing and functioning from another. Historical novel in the French literature can be regarded as a genre that stimulates history and obtains place between “ordered literature” and “pure art”. It is demanded to understand connection between a literary work and recipient to fully understand peculiarities of the genre functioning, both in synchronic and diachronic aspects.

Key words: historical novel, literary genre, mass literature, Romanticism, genre evolution.

УДК 811.111'42'22

Лариса Макарук

СИСТЕМНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ДОСЛІДЖЕННЯ АНГЛІЙСЬКОГО МУЛЬТИМОДАЛЬНОГО ДИСКУРСУ

Окреслено чинники, що зумовили формування та розвиток новітнього науково-практичного напрямку – мультимодальної лінгвістики. Звернуто увагу на ключові аспекти дослідження семіотичних ресурсів, які функціонують у сучасному англійському комунікативному просторі, зокрема: системно-функціональний і соціально-семіотичні підходи, конверсаційний аналіз, гео-семіотику, мультимодальний (інтер)акційний аналіз, мультимодальну етнографію, мультимодальний корпусний аналіз, мультимодальний рецепційний аналіз. Детально висвітлено специфіку системно-функціонального підходу до дослідження англійського мультимодального дискурсу. Здійснено екскурс в історію зазначеного підходу, розглянуто причини, що слугували його розвитку. Охарактеризовано доцільність і релевантність його використання для дослідження вербальних і невербальних усних та писемних (друкованих) семіотичних ресурсів. Простежено ключові принципи, що лежать у його основі. Зосереджено увагу на перспективних тенденціях розвитку мультимодальної лінгвістики та основних аспектах, якими можна послуговуватися під час аналізу англійського мультимодального дискурсу.

Ключові слова: мультимодальність, мультимодальна лінгвістика, системно-функціональний підхід, семіотичні ресурси, дослідження мультимодального дискурсу.

Постановка наукової проблеми та її значення. Мультимодальність – один із найбільш прогресивних новітніх тенденцій, що відкриває перед вітчизняними дослідниками ще зовсім незвідані, однак, на наш погляд, досить перспективні й багатообіцяючі лінгвістичні горизонти, які в найближчому майбутньому можуть стати домінантними напрямками, що сприятимуть плідному новаторському розвитку лінгвістичної думки і на теренах України, і за її межами. Необхідність у пропагуванні мультимодальності зумовлюють інформаційні технології, які, за посередництвом комп'ютерних програм, згенерували інноваційні способи й форми писемної й усної інтеракції, які, своєю чергою, сприяли введенню в комунікативний простір цілком нових семіотичних ресурсів і уможливили залучення сучасних підходів до аналізу наявних елементів і вербальної, і невербальної природи, що співіснують в англійському писемному дискурсі.

Внаслідок цього, в останнє десятиліття різножанрові мономодальні інформаційні блоки вдалося трансформувати на мультимодальні, утворені шляхом поєднання різних семіотичних ресурсів, кожен із яких (або їх сукупність) незалежно від форми, розміру, локації й дистрибуції покликаний передати певний смисл. Ми підтримуємо думку щодо того, мономодальних інформаційних блоків не існує, оскільки навіть тексти вербального характеру (створені виключно за допомогою слів посередництвом графем), які містять знаки пунктуації й можуть бути представлені різними кеглями та гарнітурами, – мультимодальні, не кажучи вже про колір й інші семіотичні ресурси, якими послуговуються за замовчуванням.

Аналіз дозволяє стверджувати, що мультимодальні семіотичні утворення існували завжди (однак їх так не номінували), починаючи із зародження та розвитку писемності, появи наскельних малюнків, як перших паростків, що слугували початком відліку писемності як

такої та друкарства, які (як свідчать рукописи, газети й книги) збереглися до наших днів і є частиною писемних пам'яток, що нагадують про наших предків, відтворюючи тодішній спосіб життя, їх побут, цінності, реалії. Такі писемні пам'ятки підтверджують той факт, що колір і шрифтове оформлення текстів відігравали далеко не останню роль. Поруч із традиційними писемними пам'ятками є чимало таких, які можна віднести до числа оригінальних, що мають певні диференційні ознаки завдяки шрифтовим варіаціям, кольоровій палітрі й іншим додатковим графічним семіотичним ресурсам.

Аналіз досліджень цієї проблеми. У зарубіжних лінгвістичних розвідках проблемі мультимодальності та модусам її репрезентації присвячено роботи Дж. Беземера [4], К. Джевіт [4; 5], Г. Кресса [6], Т. ван Лівена [7], В. Ліма [9], С. Норріс [8], К. О'Халлоран [4; 12], та багатьох інших [1; 10; 11], які часто здійснюють аналіз паралінгвальних семіотичних анклавів під керівництвом означених вище фундаторів новаторських лінгвістичних парадигм. Закономірно, що такий інтерес та існування різних підходів до аналізу різножанрових полісеміотичних блоків зумовлює потребу у виокремленні нової галузі – **мультимодальної лінгвістики**.

Попри те, що ця галузь набирає усе більших обертів, завойовуючи своє місце на лінгвістичній арені, учені усе частіше зосереджують увагу на неоднозначності підходів до дослідження нових полікодових утворень, необхідності виокремлення цілком нової галузі, так званої **мультимодалістики**. На нашу думку, нині доцільно вести мову про **мультимодальну лінгвістику**, проблеми категорійно-понятійного апарату цієї галузі, методики й методології досліджень. Поява низки зарубіжних колективних монографій, підручників і посібників [4; 5; 8; 12], присвячених проблемам мультимодальної інтеракції, підтверджує наше твердження про важливість цієї царини науки, необхідність її утвердження та розвитку у лінгвістиці. Інтенсивний розвиток **мультимодалістики** засвідчують нові вузькоспеціалізовані журнали, в яких публікують роботи, що стосуються усного й писемного мовлення, в якому важливу роль відіграють різні модуси та семіотичні ресурси, що продукують різножанрові інформаційні продукти. Водночас, у мовознавстві усе ще залишається низка питань, які зумовлюють **актуальність** дослідження означеної проблематики.

Мета розвідки – проаналізувати особливості англійського мультимодального дискурсу з урахуванням системно-функціонального підходу – передбачає розв'язання таких **завдань**:

- окреслити основні парадигми, релевантні для дослідження мультимодальності;
- висвітлити ключові критерії системно-функціонального підходу.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. У ХХІ столітті сформувалися окремі школи мультимодалістики, в яких виокремилося кілька парадигм, методологічне підґрунтя яких дозволяє по-новому підійти до розгляду різних інформаційних блоків, проаналізувати їх з урахуванням критеріїв, релевантних тому чи тому підходу. Нині існує кілька загальноприйнятих у зарубіжних студіях підходів до дослідження мультимодальності, серед яких варто виділити: соціально-семіотичний і системно-функціональний підходи, конверсаційний аналіз, гео-семіотику, мультимодальний (інтер)акційний аналіз, мультимодальну етнографію, мультимодальний корпусний аналіз, мультимодальний рецепційний аналіз [4] (див. *табл. 1*).

Таблиця 1

Основні підходи до дослідження мультимодального дискурсу

<i>Системно-функціональний підхід</i>
Ключове завдання означеного підходу – зрозуміти та описати функції різних семіотичних ресурсів як систем значення та проаналізувати значення, які виникають, коли модуси поєднуються з урахуванням часових і просторових чинників. Системно-функціональний аналіз застосовують для усебічного та вичерпного обґрунтування специфіки друкованих і цифрових текстів, телепрограм, веб-сайтів, книжок, скульптур, будівель.

<i>Соціально-семіотичний підхід</i>
Маючи тісний зв'язок із системно-функціональною лінгвістикою, семіотикою і критичною лінгвістикою (критичним дискурс-аналізом), центральним аспектом цього підходу є процеси, пов'язані з формуванням продукування значення загалом і формуванням значення індивідами й суспільствами зокрема; він також зосереджений на взаємозв'язку модусів і їх сумісності та соціальних потребах, для яких вони служать із урахуванням продуцента знака та контексту, в якому ці значення реалізуються. Соціальна семіотика зорієнтована на дослідження друкованих оголошень, фільмів та ігор, дитячих малюнків, а віднедавна й відео, зроблених у польових умовах.
<i>Конверсаційний аналіз</i>
У межах мультимодальності ключовою концепцією цього підходу є систематичний і всебічний комплексний аналіз відеозаписів у мультимодальній взаємодії з орієнтацією на послідовну організацію й узгодженість дій. Конверсаційний аналіз релевантний для дослідження попередньо згенерованих дослідником відеозаписів.
<i>Гео-семіотика</i>
З урахуванням кількох галузей, а саме: лінгвістичної антропології, проксемики, хронеміки і соціальної семіотики, фокусує увагу на просторовому матеріальному характері семіотичних артефактів й інтеракції. Цей підхід використовують переважно для дослідження фотографій, відеозаписів, логотипів, оголошень, графіті, монументів.
<i>Мультимодальний (інтер)акційний аналіз</i>
Шляхом поєднання інтерактивної соціолінгвістики, медіаційного дискурсу, досліджень, що стосуються соціальної інтеракції в рамках соціально-семіотичного підходу, спрямований на аналіз різних модусів (їхню реалізацію в окремих ситуаціях), які поєднуються та розглядаються як складники соціальної інтеракції, ідентичності та соціальних взаємозв'язків. Мультимодальний (інтер)акційний аналіз передбачає дослідження відеозаписів, присвячених інтеракції, що відбувається природним способом.
<i>Мультимодальна етнографія</i>
Ґрунтуючись на соціальній семіотичі (переважно на концепціях вмотивованого знака, сумісності та семіотичних ресурсах) і етнографії, зосереджена на тому, як продукується та розуміється значення у соціальному та культурному контекстах. Фокус дослідження мультимодальної етнографії цілком збігається з мультимодальним (інтер)акційним аналізом. Об'єктом дослідження мультимодальної етнографії є: спостереження, інтерв'ю, артефакти та документи, до яких входять записки, зібрані польовим методом.
<i>Мультимодальний корпусний аналіз</i>
Покликаний емпірично та критично оцінити й перевірити мультимодальні гіпотези і теорії продукування значення завдяки аналізу мультимодальних артефактів і їх взаємодії; зосереджений на систематичному аналізі великих корпусів текстів з метою забезпечення валідних і більш переконливих фундаментальних принципів для розвитку мультимодальної теорії. Мультимодальний корпусний аналіз призначений для обробки й аналізу корпусів, створених на основі широкого спектру артефактів (веб-сайтів, брошур, друкованих та онлайн газет і журналів, посібників користувача).
<i>Мультимодальний рецепційний аналіз</i>
Призначений для дослідження когнітивних процесів, які лежать в основі інтеракції, що ґрунтується на комплексних семіотичних анклавах; він також сфокусований на проведенні емпіричних досліджень, які демонструють, як мультимодальні повідомлення сприймаються та розуміються їх реципієнтами (на відміну від того, що мав на увазі продуцент). Ціль мультимодального рецепційного аналізу – дослідити і автентичні тексти, і ті, що були створені задля дослідження.

Представлений нами перелік залучення означених підходів до аналізу мультимодального дискурсу не є фіксованим та може бути використаним залежно від досліджуваних об'єктів і ситуацій і вербальної, і невербальної природи. Зауважимо, що більшість сучасних розвідок зосереджені на аналізі англomовних фільмів, реклами, музики, творів мистецтва тощо. Однак нема, мабуть, таких семіотичних анклавів, які не можна було б досліджувати засобами мультимодальності. Беручи до уваги той факт, що мультимодальна лінгвістика нині перебуває у процесі становлення і її активний розвиток ще попереду, вважаємо, що нині особливо актуальними та першочерговими завданнями є ті, що спрямовані на окреслення ключових підходів до дослідження комбінованих вербально-невербальних знакових утворень з урахуванням специфіки їх метамови. У цій розвідці проаналізуємо докладніше **системно-функціональний підхід до дослідження мультимодального дискурсу**.

В основі системно-функціонального підходу до дослідження мультимодального дискурсу лежать системно-функціональна лінгвістика та системно-функціональна граматики, фундатором яких є М. Халлідей [3], який вважає, що мова – це соціальна семіотична система,

що складається з ресурсів, які продукують значення. Дослідник особливу роль відводить соціуму, в якому власне і побутує мова, що відображає його ж функціонування. На думку вченого, мова розвивається задля певних функцій, які власне в ній і відображаються. М. Халлідей зазначає, що мова розвинулася задля задоволення людських потреб і з огляду на ці потреби, спосіб, у який вона організована, – функціональний, не довільний [3, viii].

Системно-функціональний підхід ґрунтується на взаємозв'язку та взаємозалежності мови, тексту і контексту. В наукових розвідках його асоціюють із соціальною теорією мови. На відміну від інших теоретико-методологічних парадигм, які використовують для аналізу мультимодальних текстів, у фокусі системно-функціональної, окрім мови, лежать й інші модуси, які розглядають як семіотичні ресурси, що продукують певне значення з урахуванням специфічного ситуативного контексту та ситуації. Розвиток системно-функціонального підходу пов'язують з іменами Б. Маліновського та Р. Фірса [2], які вважали, що для декодування значення мовних елементів важливу роль відіграє їх оточення. Дослідники також розглядали мову як форму дії, як середовище, у якому через семіотичні ресурси відбуваються певні соціальні процеси.

Ключовими принципами системно-функціонального підходу вважають такі: контекст та мовні засоби, вибір яких здійснюють комуніканти, – взаємопов'язані; мова – це ресурс, що продукує значення; кожне висловлювання або текст утворюють такі значення: ідейне (ідеаційне), міжособистісне і текстове (текстуальне); мову можна розглядати та досліджувати як загальну систему або як особливий текст [1, 68].

Цілком підтримуємо К. Джевіт, Дж. Безмер та К. О'Халлоран, які вважають, що «системно-функціональна теорія релевантна для дослідження мультимодальності; її ключовий принцип полягає у тому, що семіотичні ресурси – це інструменти для створення значення; вони можуть бути складниками безлічі знакових систем у суспільстві. Йдеться про мову, зображення, жести, музику, одяг, архітектуру й ін. В рамках системно-функціонального підходу семіотичні ресурси – мультифункціональні одиниці призначені для продукування значення, структурування думки і реальності» [4, 33–34].

З огляду на це, доцільно вести мову про полісемічний характер і вербальних, і невербальних модусів. З однієї сторони, багатозначність, на відміну від однозначності, створює певні труднощі й під час продукування, і під час перцепції полікодових семіотичних утворень і може призвести до значних розбіжностей у дешифруванні істинного значення, оскільки не всі компоненти можуть мати однакову вагу й семантичне навантаження. З іншої сторони, можемо стверджувати, що окремі семіотичні ресурси «володіють» широким спектром можливостей.

Дослідники зазначають, що у системно-функціональній теорії семіотичні ресурси продукують чотири значення, які іменують метафункціями: емпіричне, логічне, міжособистісне та текстуальне (текстове) [4, 34]. Висвітliamo їхню специфіку докладніше у *табл. 2*.

Таблиця 2

Значення метафункцій	Специфіка метафункцій
Емпіричне	Конструює досвід світосприйняття
Логічне	Логічно поєднує події, що відбуваються у світі
Міжособистісне	Реалізує соціальні взаємозв'язки та створює певну позицію у світі
Текстуальне (текстове)	Організовує повідомлення

Аналізуючи означені метафункції, зауважимо, що до емпіричного значення зараховують події, що відбуваються, їх учасників і обставини (усе, за чим можна спостерігати візуально), до логічного – зв'язки між реченнями; до міжособистісного – обмін інформацією або товарами чи послугами та вираження модальності з урахуванням правдоподібності подій, що відбуваються

(наприклад, погляд, світлові ефекти); до текстуального – інформацію, що виступає на передньому плані (пропорції та локацію) [4, 36–37; 5; 8; 9; 10; 11; 12].

Очевидним є той факт, що не всі семіотичні ресурси однаково продуктивні та семіотично місткі, щоб реалізовувати означені значення. Як результат, одні з них краще справляються з імплементацією одних функцій, інші ж – інших. Це пов'язано з тим, що семіотичні ресурси значно відрізняються одні від одних і за зовнішнім виглядом, і за структурою (своєю будовою). Зрозуміло, що, наприклад, картина та світлина можуть мати багато спільного, однак шрифтові варіації у часописі та представлені твори мистецтва цілком різні. Тому, закономірно, що їх семантичне навантаження та інформаційна місткість мають певні розбіжності.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Проведене дослідження свідчить, що ключовими підходами до дослідження семіотичних ресурсів, які функціонують у сучасному англійському комунікативному просторі, є системно-функціональний і соціально-семіотичний. Усе більшої популярності набуває конверсаційний аналіз, гео-семіотика, мультимодальний (інтер)акційний аналіз, мультимодальна етнографія, мультимодальний корпусний аналіз, мультимодальний рецепційний аналіз. Кожен із них має свою специфіку та сферу застосування. Не всі вони універсальні та релевантні для дослідження і усного, і писемного англійського мультимодального дискурсу. Перспективними та плідними видаються подальші розвідки, спрямовані на вичерпний та усебічний аналіз і усних, і писемних засобів інтеракції з урахуванням парадигм, які можуть бути найбільш оптимальними у кожному конкретному випадку, зокрема: системно-функціонального та соціально-семіотичного підходів, конверсаційного аналізу, гео-семіотики, мультимодального (інтер)акційного аналізу, мультимодальної етнографії, мультимодального корпусного аналізу, мультимодального рецепційного аналізу.

Джерела та література

1. Coffin C. Academic Literacies and Systemic Functional Linguistics: How do They Relate? / C. Coffin, J. P. Donohue // *Journal of English for Academic Purposes*. – 2012. – No 11(1). – P. 64–75.
2. Firth R. Ethnographic analysis and language with reference to Malinowski's views / Raymond Firth // *Man and Culture: An Evaluation of the Work of Malinowski* / ed. by R. Firth. – L. : Routledge & K. Paul, 1957. – P. 93–118.
3. Halliday, M. A. K. *An Introduction to Functional Grammar* / M. A. K. Halliday. – 2nd edition. – L. : Routledge, 1994. – 434 p.
4. Jewitt C. *Introducing Multimodality* / Carey Jewitt, Jeff Bezemer, Kay O'Halloran. – L. : Routledge, 2016. – 232 p.
5. Jewitt C. *The Routledge Handbook of Multimodal Analysis* / Carey Jewitt. – Second edition. – L. : Routledge, 2014. – 544 p.
6. Kress G. *Multimodality: A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication* / G. Kress. – 1st ed. – London : Routledge, 2009. – 236 p.
7. Leeuwen T. Van. *Multimodality* / Theo Van Leeuwen // *The Handbook of Discourse Analysis* / ed. by Tannen Deborah, Hamilton E. Heidi, Schiffrin Deborah. – N. Y. : Wiley Blackwell, 2015. – Vol. 2. – P. 447–465.
8. Norris S. *Modal Density and Modal Configurations: Multimodal Actions* / S. Norris // *The Routledge Handbook of Multimodal Analysis* / ed. by C. Jewitt. – L. – N. Y. : Routledge, 2009. – P. 78–91.
9. Lim F. V. *A Systemic Functional Multimodal Discourse Analysis Approach to Pedagogic discourse* [Electronic resource] / Victor Fei Lim. – Singapore : National University of Singapore, 2011. – Access mode : [http://scholarbank.nus.edu.sg/bitstream/handle/10635/29928/Victor%20Lim%20Fei%20\(VLF\)%20PhD.pdf?sequence=1](http://scholarbank.nus.edu.sg/bitstream/handle/10635/29928/Victor%20Lim%20Fei%20(VLF)%20PhD.pdf?sequence=1)
10. Lirola M. M. *A Systemic Functional Analysis of Two Multimodal Covers* / Marna Martinez Lirola // *Revista Alicantina de Estudios Ingleses*. – 2006. – No 19. – P. 249–260.
11. Mwelwa K. *A systemic functional – multimodal discourse analysis of selected road safety awareness texts used by the road transport and safety agency* [Electronic resource] / Kelvin Mwelwa. – Lusaka : The University of Zambia, 2015. – Access mode : <http://dspace.unza.zm:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/4367/Final%20Dissertation.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
12. O'Halloran K. L. *Systemic Functional Multimodal Discourse Analysis* / Kay L. O'Halloran, F. V. Lim // *Texts, Images and Interactions: A Reader in Multimodality* / eds. by S. Norris, C. Maier. – Berlin : Mouton de Gruyter, 2014. – P. 137–154.

References

1. Coffin, C., and Donohue, J. P. 2012. "Academic Literacies and Systemic Functional Linguistics: How do They Relate?". *Journal of English for Academic Purposes*, 11(1): 64–75.
2. Firth, Raymond. 1957. "Ethnographic analysis and language with reference to Malinowski's views". In *Man and Culture: An Evaluation of the Work of Malinowski*, edited by R. Firth, 93–118. London: Routledge & K. Paul.
3. Halliday, Michael Alexander Kirkwood. 1994. *An Introduction to Functional Grammar*. London: Routledge.
4. Jewitt, Carey, and Bezemer, Jeff, and O'Halloran, Kay. 2016. *Introducing Multimodality*. London: Routledge.
5. Jewitt, Carey. 2014. *The Routledge Handbook of Multimodal Analysis*. London: Routledge.
6. Kress, Gunther. 2009. *Multimodality: A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication*. London: Routledge.
7. Leeuwen, Theo Van. 2015. "Multimodality". In *The Handbook of Discourse Analysis*, edited by Tannen Deborah, Hamilton E. Heidi, Schiffrin Deborah, 2: 447–465. New York: Wiley Blackwell.
8. Norris, Sigrid. 2009. "Modal Density and Modal Configurations: Multimodal Actions". In *The Routledge Handbook of Multimodal Analysis*, edited by C. Jewitt, 78–91. London and New York: Routledge.
9. Lim, Victor Fei. 2011. *A Systemic Functional Multimodal Discourse Analysis Approach to Pedagogic discourse*. Singapore: National University of Singapore. [http://scholarbank.nus.edu.sg/bitstream/handle/10635/29928/Victor%20Lim%20Fei%20\(VLF\)%20PhD.pdf?sequence=1](http://scholarbank.nus.edu.sg/bitstream/handle/10635/29928/Victor%20Lim%20Fei%20(VLF)%20PhD.pdf?sequence=1)
10. Lirola, Marga Martnez. 2006. "A Systemic Functional Analysis of Two Multimodal Covers". *Revista Alicantina de Estudios Ingleses*, 19: 249–260.
11. Mwelwa, Kelvin. 2015. *A systemic functional – multimodal discourse analysis of selected road safety awareness texts used by the road transport and safety agency*. Lusaka: The University of Zambia. <http://dspace.unza.zm:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/4367/Final%20Dissertation.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
12. O'Halloran, Kay L., and Lim, F. V. 2014. "Systemic Functional Multimodal Discourse Analysis". In *Texts, Images and Interactions: A Reader in Multimodality*, eds. by S. Norris, C. Maier, 137–154. Berlin: Mouton de Gruyter.

Макарук Лариса. Системно-функциональный подход к исследованию английского мультимодального дискурса. Очерчены факторы, которые обусловили формирование и развитие инновационного научно практического направления – мультимодальной лингвистики. Обращено внимание на ключевые аспекты исследования семиотических ресурсов, которые функционируют в современном английском коммуникативном пространстве, а именно: системно-функциональный и социально-семиотический подходы, конверсационный анализ, гео-семиотику, мультимодальный интеракционный анализ, мультимодальную этнографию, мультимодальный корпусный анализ, мультимодальный рецепционный анализ. Детально освещено специфику системно-функционального подхода к исследованию английского мультимодального дискурса. Сделан исторический экскурс касательно анализируемого подхода. Проанализированы причины, которые обусловили его развитие. Охарактеризовано целесообразность и релевантность его использования для исследования вербальных и невербальных устных и письменных (печатных) семиотических ресурсов. Рассмотрены ключевые принципы, которые лежат в его основе. Сосредоточено внимание на перспективных направлениях развития мультимодальной лингвистики и основных аспектах, которые можно использовать при анализе английского мультимодального дискурса.

Ключевые слова: мультимодальность, мультимодальная лингвистика, системно-функциональный подход, семиотические ресурсы, исследование мультимодального дискурса.

Makaruk Larysa. The Systemic Functional Approach to the Investigation of English Multimodal Discourse.

This paper deals with the principal approaches which can be employed when conducting research that focuses on the semiotic resources which form multimodal ensembles and which function in the communicative space of modern English. Among the paradigms which are considered are the following: the systemic functional approach, social semiotics analysis, geo-semiotics, multimodal (inter) actional analysis, multimodal ethnography, multimodal corpus analysis, and multimodal reception analysis. A description of the distinctive features of the systemic functional approach to the study of English multimodal discourse has been formulated, and the history of this approach has been explored. An analysis has been carried out with regard to the feasibility and the relevance of applying it to the study of verbal and nonverbal oral and written (printed) semiotic resources, and its basic principles have been described. It is pointed out that semiotic resources can have four meanings or metafunctions: experiential, logical, interpersonal, and textual. Emphasis has been placed on the areas of multimodal linguistics which show significant promise, as well as on the basic approaches to the analysis of English multimodal discourse.

Key words: multimodality, multimodal linguistics, the systemic functional approach, semiotic resources, studies of multimodal discourse.